

12/θέσιο Δημοτικό Σχολείο Παραμυθιάς

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΛΙΝΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
& ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

Κωλέτση Βασιλική ΠΕ 11

Μάστορα Έλλη ΠΕ 70

Σχολ. Έτος 2000-2001

Τ Α Ξ Ε Ι Σ

Β1-ΣΤ1-ΣΤ2

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΟΡΕΣΙΑ

Σουλιώτισσα,
στο παζάρι του Σαββάτου, στην Παραμυθιά
Φωτ. 1938

Η φορεσιά του Σουλίου,
που φοριόταν και στα 44 χωριά της περιοχής,
έχει από καιρό εξαφανιστεί.

Η παλιότερη φορεσιά ήταν κάτασπρη και
την αποτελούσε ένα λευκό πουκάμισο,
μια άσπρη καμτζέλα, είδος γιλέκου με μανίκια,
δύο λευκά μάλλινα σιγκούνια και η άσπρη φλοκάτα με τα φλόκια στην εσωτερική μεριά

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΟΡΕΣΙΑ

Γυναίκα
από τα χωριά
της περιοχής του Σουλίου

Στη νεώτερη φορεσιά έχουμε μια εξελιγμένη μορφή της παλιάς.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΟΡΕΣΙΑ

Η νεώτερη σουλιώτικη φορεσιά αποτελείτο από:

- **Φανέλα** μάλλινη και άσπρη (όμοια με των ανδρών).

- **Ρουτί** (είδος πουκάμισου)
ήταν μακρύ μέχρι τη μέση της γάμπας και είχε μανίκια.
Το έραβαν από λευκό βαμβακερό ύφασμα και
το κεντούσαν στην τραχηλιά,
τα μανίκια και τον ποδόγυρο.

- Το **Φουστάνι** στη σουλιώτικη φορεσιά είναι από μαύρο μάλλινο ύφασμα, χωρίς μανίκια.
Έχει κέντημα στο μπούστο και στον ποδόγυρο από χρωματιστή ή κόκκινη μάλλινη κλωστή.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΟΡΕΣΙΑ

- Το **σιγκούνι** φοριέται πάνω από την φούστα ή το φουστάνι. Είναι ένας χειμωνιάτικος, εξωτερικός μακρύς επενδυτής, από μαύρο μάλλινο ύφασμα.

Δεν έχει μανίκια, είναι ανοιχτό μπροστά και εφαρμοστό στο σώμα. Ο διάκοσμός του αποτελείται από πολύχρωμα ή κόκκινα μάλλινα κορδόνια.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΟΡΕΣΙΑ

Η **ποδιά** ήταν από τα βασικά εξαρτήματα της φορεσιάς με πλούσια κεντητή διακόσμηση από κόκκινα ή χρωματιστά νήματα.

Οι **κάλτσες** ήταν από τον γόνατο μέχρι τον αστράγαλο. Ήταν πλεχτές με άσπρο, κόκκινο και μαύρο μάλλινο νήμα.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΟΡΕΣΙΑ

Ο καθημερινός **κεφαλόδεσμος** (μαντήλι της κεφαλής) ήταν μαύρος από βαμβακερό ύφασμα, ενώ ο νυφικός πιο εντυπωσιακός.

Οι γυναίκες έπλεκαν συνήθως τα μαλλιά τους σε δυο κοτσίδες και τις τύλιγαν «κόσες στεφάνι».

Πάνω στο κεφάλι τους έβαζαν το μαντήλι τριγωνικά διπλωμένο.

Τα **τσαρούχια** (παπούτσια) ήταν κόκκινα με φούντες μαύρες.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΟΡΕΣΙΑ

Οι γυναίκες φορούσαν στο στήθος ασημένια στολίδια.

Τοκάδες κουπωτές, σταυρό με έξι αλυσίδες,
κλειτσογώναρα με 8-9 αλυσίδες και τετραμίδες, γκρέπτι με πολλές αλυσίδες.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΟΡΕΣΙΑ

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΩ

τσαρούχια

μαντήλι

σεγκούνι

φόρεμα

ρουτί

κάλτσες

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ

Θεόφιλος
« Ο χορός των ευζώνων »

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ

Φανέλα: μάλλινη, κεντημένη στην άκρη των μανικιών και γύρω από το λαιμό.

Πουκάμισο: με φαρδιά μανίκια, από βαμβακερό άσπρο ύφασμα.

Τσιπούνι: (είδος γιλέκου),
μάλλινο, με μανίκια που κρέμονταν πίσω.

Ήταν κεντημένο με χρωματιστά ή κόκκινα κορδόνια
μπρος πίσω και στα μανίκια

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ

Φουστανέλα: ήταν λευκή φούστα με πολλές πτυχές γύρω γύρω.

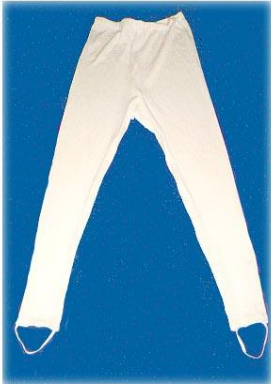
Εκτός από την Ήπειρο την φορούσαν στην Πελοπόννησο, τη Στερεά Ελλάδα και την Αττική.

Φορέθηκε από τους αρματολούς και τους κλέφτες καθώς και από τους αγωνιστές του 1821.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

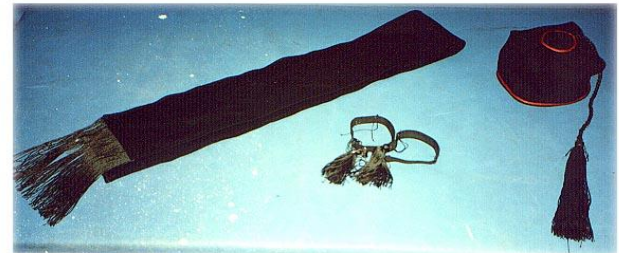
ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ

Σώβρακο: (είδος καλτσόν) μακρύ, λευκό και βαμβακερό. Φοριόταν κάτω από τη φουστανέλα.

Καλτσοδέτες: φοριόταν κάτω από το γόνατο και στήριζαν τις κάλτσες.

Ζωνάρι: (είδος ζώνης), μάλλινο ή βαμβακερό, μαύρου χρώματος.

Φέσι: μαύρο με φούντα και το φορούσαν συνήθως στις επίσημες εκδηλώσεις.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ

Τσαρούχια: (παπούτσια) κατέληγαν σε μύτη, είχαν μαύρη φούντα και ήταν μαύρο ή κόκκινο χρώμα.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΩ

ζωνάρι-φέσι-καλτσοδέτες

τσαρούχια

Φουστανέλα

Σώβρακο

τσιπούνι

Πουκάμισο

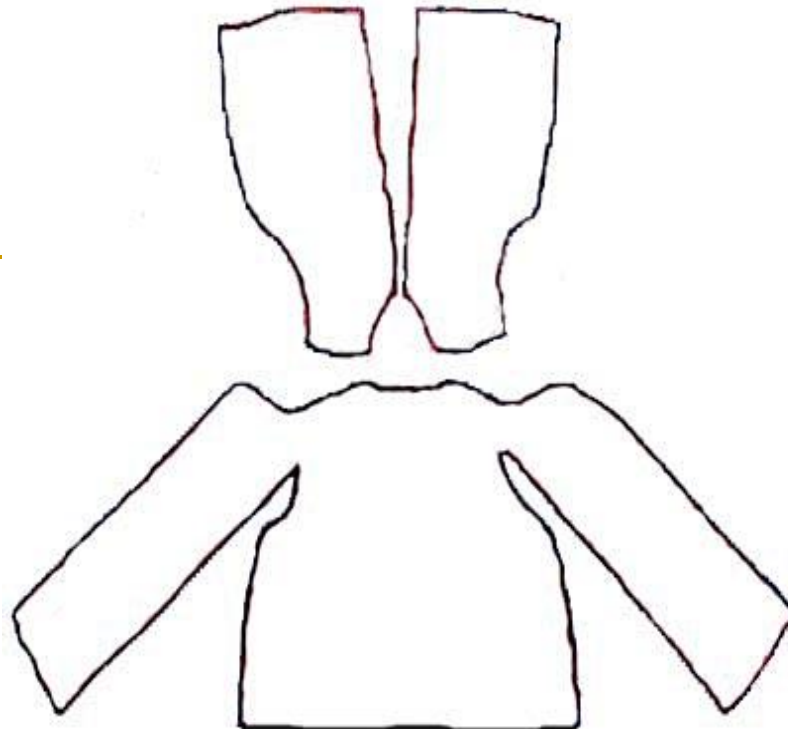

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ

Φτιάχνω το τσιπούνι.

Σε μαύρο χαρτί (βελουτέ ή κάνσον),
σχεδιάζω, κόβω και κολλάω τα κομμάτια για να φτιάξω το τσιπούνι.
Ύστερα κολλάω πάνω κόκκινη κλωστή και προσπαθώ να φτιάξω τα καντήματά του.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

Σήμερα οι παραδοσιακές στολές φοριούνται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις ή σε γιορταστικές εκδηλώσεις.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

Παροιμίες

- Από Μάρτη πουκάμισο κι από Αύγουστο σεγκούνι.
- Να σε δω το Μάη με γούνα και το θέρο με σεγκούνα.
- Τάξε και 'συ πατέρα μου, τάξε τη φουστανέλα μου.
- Το παιδί αγέννητο τα τσαρούχια αγόρασε.
- Παστρικιά, καλή η Θοδώρα, το τσαρούχι στο τσουκάλι.

- Οι Ρωμιοί έχουν τη γνώση κάτω απ' το φέσι.
- Σ' ένα φέσι δε χωρούν δυο κεφάλια.
- Κόρη σαν είσαι ανύπαντρη, πολλά φυσάει η ποδιά σου.
- Πριν περάσεις το ποτάμι, σήκωσε το φόρεμά σου.
- Κρεμάει το ζωνάρι του για καυγά.
- Έκαμε ο σκαλτσάς σκαλτσούνι κι η Μαγδαληνή τσιπούνι.

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ

Λαμπροφορούσες χωριανές κι αρματοστολισμένες
πεντόλιρα Βενέτικα, χρυσά Κωνσταντινάτα.
Και νέοι με πλατομάνικα πουκάμισα με σούφρες,
με πεσιλιά ολοκέντητα γεμάτα ασημοκούμπια,
Στη μέση ασημοπίστολες, ζωμένοι φουστανέλες.

.....

Παραμυθιά 1913

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

Βιβλιογραφία – πηγές

- Η ζωή των Σαρακατσάνων της Ηπείρου
(Φάκελος του προγράμματος ΜΕΛΙΝΑ)
 - Φτιάχνοντας το πουκάμισο
(Φάκελος του προγράμματος ΜΕΛΙΝΑ)
 - Οι αρχαιότητες της Θεσπρωτίας
(Σπύρου Γ. Μουσελίμη)
-
- Τοπωνύμια της Λάκκας Σουλίου
(Σπύρου Γ. Μουσελίμη)
 - Το χωριό μου Κουκουλιό Σουλίου
(Φώτιος Γ. Οικονόμου)
 - Η ιστορία της Παραμυθιάς
(Βασίλη Κραψίτη)

ΟΙ ΦΟΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

Η Γυμνάστρια
Κωλέτση Βασιλική

Η Δασκάλα
Μάστορα Έλλη

Σχολ. Έτος 2000-2001
ΤΑΞΕΙΣ
Β1-ΣΤ1-ΣΤ2

